

Асоциация на индустриалния капитал в България днес в медиите

[Вестник Класа](#)

✓ **Всеки четвърти смята, че сивият сектор не е на дневен ред в държавата**

http://www.klassa.bg/news/Read/article/167799_%D0%92%D1%81%D0%B5%D0%BA%D0%B8+%D1%87%D0%B5%D1%82%D0%B2%D1%8A%D1%80%D1%82%D0%B8+%D1%81%D0%BC%D1%8F%D1%82%D0%B0%2C+%D1%87%D0%B5+%D1%81%D0%B8%D0%B2%D0%B8%D1%8F%D1%82+%D1%81%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80+%D0%BD%D0%B5+%D0%B5+%D0%BD%D0%B0+%D0%B4%D0%BD%D0%B5%D0%B2%D0%B5%D0%BD+%D1%80%D0%B5%D0%B4+%D0%B2+%D0%B4%D1%8A%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B0

Всеки четвърти от заетите у нас, или 27,4 % от работодателите и 25,5 % от работниците и служителите смятат, че овладяването на сивия сектор никога не е стояло в „дневния ред“ в държавата. Това сочат данните от три национално-представителни социологически проучвания, които ще бъдат оповестени на 10 май 2011 г. по проекта за „Ограничаване и превенция на неформалната икономика“. Той се осъществява от Асоциацията на индустриалния капитал в България и Конфедерацията на независимите синдикати в България по Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз и Европейския социален фонд.

Социолозите изследват нагласите у нас спрямо сенчестата икономика сред три категории: населението като цяло, работодателите и работниците и служителите. Изводите, които обобщава доц. д-р Емилия Ченгелова, ключов експерт по проекта, сочат растяща тенденция в проявленията на неформалната икономика, като сред тях е и „мълчаливото съгласие“ и неактивното противопоставяне на държавата срещу бизнеса извън правилата. Нещо повече - 39,6 % от работодателите и 31,7 % от работниците и служителите признават, че през годините на прехода са полагани известни усилия, но намират, че липсва цялостна политика за ограничаване на неформалната икономика у нас.

Сред основните вреди, които изрядните работодатели понасят от сивия сектор, са по-ниската рентабилност, по-високите разходи за труда, по-високата себестойност на крайните продукти и услуги и загубата на персонал, в т. ч. и висококвалифициран. В крайна сметка това води не само до загуба на пазарни позиции, но повишава и опасността от фалити, коментира ръководителят на проекта д-р Милена Ангелова. Според различни проучвания сивата икономика в България е около 37%.

Във вторник за първи път у нас ще бъде представен и композитният индекс, който текущо измерва и информира за равнището на светлата част от бизнеса. На сайта на проекта www.ikonomikanasvetlo.bg може да се намери и още информация за различни сиви практики, посочват от АИКБ. Само за декември 2010 г. - март 2011 г. 163 сигнала срещу сивата икономика са били подадени в приемните дни по браншове на Националния център „Икономика на светло“ и още 1145 случая в 9-те регионални офиси, изпълняващи европейския проект за „Ограничаване и превенция на неформалната икономика“.

[fisconsult.bg](http://www.fisconsult.bg)

✓ **Сивият сектор не е на дневен ред в държавата, смятат 25 % от заетите**

<http://www.fisconsult.bg/schetovodni-novini/1286-siviat-sektro-ne-e-na-dneven-red-za-darzhavata-smiatat-25-ot-zaetite.html>

Всеки четвърти от заетите у нас, или 27,4 % от работодателите и 25,5 % от работниците и служителите смятат, че овладяването на сивия сектор никога не е стояло в „дневния ред“ в държавата. Това сочат данните от три национално-представителни социологически проучвания, които ще бъдат оповестени на 10 май 2011 г. по проекта за „Ограничаване и превенция на неформалната икономика“. Той се осъществява от Асоциацията на индустриалния капитал в България и Конфедерацията на независимите синдикати в България по Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз и Европейския социален фонд.

Социолозите изследват нагласите у нас спрямо сенчестата икономика сред три категории: населението като цяло, работодателите и работниците и служителите. Изводите, които обобщава доц. д-р Емилия Ченгелова, ключов експерт по проекта, сочат растяща тенденция в проявленията на неформалната икономика, като сред тях е и „мълчаливото съгласие“ и неактивното противопоставяне на държавата срещу бизнеса извън правилата. Нещо повече - 39,6 % от работодателите и 31,7 % от работниците и служителите признават, че през

годините на прехода са полагани известни усилия, но намират, че липсва цялостна политика за ограничаване на неформалната икономика у нас.

Сред основните вреди, които изрядните работодатели понасят от сивия сектор, са по-ниската рентабилност, по-високите разходи за труда, по-високата себестойност на крайните продукти и услуги и загубата на персонал, в т. ч. и висококвалифициран. В крайна сметка това води не само до загуба на пазарни позиции, но повишава и опасността от фалити, коментира ръководителят на проекта д-р Милена Ангелова. Според различни проучвания сивата икономика в България е около 37%.

Във вторник за първи път у нас ще бъде представен и композитният индекс, който текущо измерва и информира за равнището на светлата част от бизнеса. На сайта на проекта www.ikonomikanasvetlo.bg може да се намери и още информация за различни сиви практики, посочват от АИКБ. Само за декември 2010 г. - март 2011 г. 163 сигнала срещу сивата икономика са били подадени в приемните дни по браншове на Националния център „Икономика на светло” и още 1145 случая в 9-те регионални офиси, изпълняващи европейския проект за „Ограничаване и превенция на неформалната икономика”.

cross-bg.net

✓ Композитният индекс „Икономика на светло” - за първи път у нас

<http://www.cross-bg.net/predstoyashti-sabitiya/1211366-kompozitniyat-indeks-ikonomika-na-svetlo-za-parvi-pat-u-nas>

На 10 май в София ще бъдат обявени събитията по представянето на Композитния индекс „Икономика на светло”, а също така и най-новите национално представителни социологически проучвания за нагласите и оценките за сивата икономика, осъществени в рамките на проекта сред три категории: на работодателите, на работниците и служителите и сред населението като цяло.

Композитният индекс се прилага за първи път у нас”. Той се въвежда в рамките на проекта за Ограничаване и превенция на неформалната икономика, осъществяван от Асоциацията на индустриалния капитал в България и КНСБ с финансовата подкрепа на Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси”.

„Композитният индекс „Икономика на светло” се формира от разбирането, че част от икономическите процеси протичат „под повърхността”, не се отчитат от административните органи и по този начин дават основа за паралелното съществуване на формална и неформална (неофициална, неотчетена или „сива”) икономика”, обяснява доц. д-р Стефан Петранов, ключов експерт по Стратегии и планиране към проекта за Ограничаване и превенция на неформалната икономика.

По думите му, това явление съществува във всички съвременни икономики, макар и в различна степен, и изследването му е от съществена важност за изграждането на ефективна икономическа политика.

„Композитният индекс цели да оцени преди всичко динамиката на разпространението на официалната, светлата икономика. Чрез него не може, а и не е това целта му, да се определя размерът на „сивата” икономика. Защото това предполага да се знае точно абсолютният размер на тази част от икономиката, което е практически невъзможно”, посочва още доц. Стефанов.

Според него реалистичната цел на индекса е да проследи динамиката и тенденциите в разпространението на светлата икономика – т.е. да отчита дали светлата икономика нараства или намалява и когато се променя – дали се променя относително повече или относително по-малко.

✓ Композитният индекс „Икономика на светло” - за първи път у нас

<http://newsmaker.bg/post/view/article/id/15453->

[%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82+%D0%B8%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81+%26quot%3B%D0%98%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0+%D0%BD%D0%B0+%D1%81%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%BB%D0%BE%26quot%3B+-+%D0%B7%D0%B0+%D0%BF%D1%8A%D1%80%D0%B2%D0%B8+%D0%BF%D1%8A%D1%82+%D1%83+%D0%BD%D0%B0%D1%81](http://newsmaker.bg/post/view/article/id/15453-%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82+%D0%B8%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81+%26quot%3B%D0%98%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0+%D0%BD%D0%B0+%D1%81%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%BB%D0%BE%26quot%3B+-+%D0%B7%D0%B0+%D0%BF%D1%8A%D1%80%D0%B2%D0%B8+%D0%BF%D1%8A%D1%82+%D1%83+%D0%BD%D0%B0%D1%81)

На 10 май в София ще бъдат обявени събитията по представянето на Композитния индекс „Икономика на светло”, а също така и най-новите национално представителни социологически проучвания за нагласите и оценките за сивата икономика, осъществени в рамките на проекта сред три категории: на работодателите, на работниците и служителите и сред населението като цяло.

Композитният индекс се прилага за първи път у нас”. Той се въвежда в рамките на проекта за Ограничаване и превенция на неформалната икономика, осъществяван от Асоциацията на индустриалния капитал в България и КНСБ с финансовата подкрепа на Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси”.

„Композитният индекс „Икономика на светло” се формира от разбирането, че част от икономическите процеси протичат „под повърхността”, не се отчитат от административните органи и по този начин дават основа за паралелното съществуване на формална и неформална (неофициална, неотчетена или „сива”)

икономика", обяснява доц. д-р Стефан Петранов, ключов експерт по Стратегии и планиране към проекта за Ограничаване и превенция на неформалната икономика.

По думите му, това явление съществува във всички съвременни икономики, макар и в различна степен, и изследването му е от съществена важност за изграждането на ефективна икономическа политика.

"Композитният индекс цели да оцени преди всичко динамиката на разпространението на официалната, светлата икономика. Чрез него не може, а и не е това целта му, да се определя размерът на "сивата" икономика. Защото това предполага да се знае точно абсолютният размер на тази част от икономиката, което е практически невъзможно", посочва още доц. Стефанов.

Според него реалистичната цел на индекса е да проследи динамиката и тенденциите в разпространението на светлата икономика – т.е. да отчита дали светлата икономика нараства или намалява и когато се променя - дали се променя относително повече или относително по-малко.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Дневник](#)

✓ Гърция е на път да поиска нова помощ от ЕС

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/05/08/1086074_gurciia_e_na_put_da_poiska_nova_pomosht_ot_es/

Гърция е на път да поиска отново финансова помощ от Европейския съюз (ЕС), след като страната не може да си осигури достъп за финансиране от капиталовите пазари през следващите две години и антикризисните мерки засега не дават желаните резултат. За това съобщи гръцкият финансов министър Георгиос Папаконстантину в събота, след като в петък председателят на групата на финансовите министри на еврозоната Жан-Клод Юнкер свика среща за бъдещето на Гърция.

На форума в Люксембург са участвали министри от Германия, Франция, Италия и Испания, Юнкер и еврокомисарят по икономическите и монетарните въпроси Оли Рен. На нея е била отхвърлена и идеята за реструктуриране на гръцкия държавен дълг от 327 млрд. евро. Юнкер обаче посочи, че на срещата на финансовите министри от еврозоната на 16 май ще се обсъжда дали да не бъде предложен допълнителен икономически план на Гърция.

Същия ден сп. "Шпигел" излезе с материал на сайта си, според който Атина може да напусне еврозоната и да се върне към драхмата. При подобно развитие гръцката валута ще девалвира с поне 50% спрямо еврото, което ще увеличи държавния дълг на Атина. Според изчисления на германското финансово министерство, цитирани от "Шпигел", той може да достигне до 200% от БВП. Подобен сценарий означава почти сигурен фалит на страната и реструктурирането на дълга ѝ, пише още изданието.

Юнкер веднага отрече появилата се информация и нарече "глупост" идеята някой да напусне еврозоната, защото "това е посока, в която ние никога няма да поемем". Публикацията в "Шпигел" предизвика бързата и гневна реакция на гръцкия премиер Георгиос Папандреу, който отхвърли подобна идея да е обсъждана дори и на неофициално ниво. И заяви, че "това са престъпни сценарии".

Централният банкер на Финландия Ерки Лииканен също каза, че "нито една държава от еврозоната не желае да я напуска". Той добави, че евентуално реструктуриране на гръцкия държавен дълг няма да донесе дълготрайно решение на проблемите на страната.

Източници на в. "Уолстрийт джърнъл" твърдят, че южната ни съседка изпитва трудности при прилагането на стриктните антикризисни мерки от споразумението от 2010 г. за международна помощ. Поради тази причина е вероятно страната да поиска отсрочка за достигането на целите, поставени от ЕС и Международния валутен фонд за намаляване на бюджетния дефицит и редуциране на дълга.

През миналата година Атина получи 110 млрд. евро спасителен пакет от ЕС и МВФ срещу ангажимент за дълбоки реформи.

Въпреки този спасителен пакет Атина не успя да намали бюджетния си дефицит с очакваните темпове. Европейската комисия и гръцкото правителство очакваха дефицитът да се свие от 15.4% на 9.6%, но според статистиката той е спаднал само до 10.5% през 2010 г. Не са налице и очакваните ползи от намалените разходи и вдигането на данъците поради укриването на данъци и свитата от рецесията икономика.

Огромна проблем продължава да бъде и огромният външен дълг. Той е 327 млрд. евро, което е 142.8% от брутният вътрешен продукт за миналата година. Поради това и през последните няколко месеца не спират спекулациите, че Атина ще трябва да го реструктурира, защото няма да може да го изплаща навреме.

Атина няма достъп до капиталовите пазари

Гръцкият финансов министър Папаконстантину призна, че пазарите продължават да нямат доверие на страната. "Ние трябва да планираме какво ще правим през 2012 и 2013 г.", каза той. И счита, че страната трябва да изпълни процедурите за финансиране през Европейския механизъм за финансова стабилност (EFSF)

през 2012 и 2013 г. Гърция се нуждае от 25-30 млрд. евро през следващата година, за да може да покрие плащанията по дълга, които не са обхванати от сегашния спасителен план, пише "Файненшъл таймс". Понеже банките ще продължат да предлагат на Гърция кредити при невъзможно висока лихва (около 16% доходност по петгодишните облигации), социалистическото правителство на Георгиос Папандреу ще трябва да разчита на Европейския механизъм за финансова стабилност, който вероятно ще получи право да изкупува преференциално гръцки дългови книжа.

Атина се надява да продава облигации чрез EFSF на първичния пазар, но на срещата в петък финансовите министри от еврозоната също така са обсъдили и възможността да се договори с инвеститорите доброволно да увеличат срока за погасяване на дълга, чийто падеж изтича през 2012 и 2013 г.

Ако страната не успее да се върне на капиталовите пазари, без да е принудена да плаща непосилно висока лихва, то тогава ще е необходима нова помощ, за да може да поддържа ликвидност. Подобен сценарий публично начерта британският финансов министър Джордж Озбърн в неделя, съобщи "Ройтерс". Възможно е Гърция да поиска нова помощ, в която Великобритания няма намерение да участва, заяви той. Озбърн допълни, че не смята, че Атина трябва да бъде принудена да фалира, за да може да излезе от кризата.

"Определено не смятам, че е необходимо Гърция да фалира", заяви Озбърн пред Би Би Си. "Смятам, че трябва да видим какво съдържа сегашната помощ за страната и какво ще предприеме правителството в Атина, но е много вероятно новите мерки да включват допълнителни средства от еврозоната например." Според информацията на "Уолстрийт джърнъл" Атина е помолила на срещата в петък да бъде отложен от 2014 на 2016 г. крайният срок, в който бюджетният дефицит да стане 3% от БВП, каквото е основното изискване за членовете на еврозоната.

Освен това на нея Германия е предложила да се удължи срокът за погасяване на гръцкия дълг, който трябва да бъде върнат догодина. Възможно е също да бъдат смекчени още условията за погасяването на 80 млрд. евро спешна помощ, които отпусна ЕС. Срокът за погасяването им вече беше удължен веднъж от 3 на 7.5 години. Не е изключено да бъде намалена още и лихвата от около 4% по тези кредити.

Нестабилността в региона продължава да пречи на България

Анализатори, до които "Дневник" се допита, са на мнение, че нова помощ за Гърция и разсрочване на дълга ѝ няма да се отразят пряко на България, но могат да имат косвено влияние. "Продължава нестабилността в региона и ако някой прави паралел между България и Гърция, защото са съседни страни, може да доведе до калкулиране на по-високи рискови премии", каза Петър Чобанов, преподавател в УНСС.

Чобанов и анализаторът от "Елана" Цветослав Цачев обясниха, че на практика нова помощ за Гърция ще означава реструктуриране на сегашния ѝ дълг, тъй като заемът ще е с много ниски и непазарни лихви, а плащането ще се отложи във времето. Според Цачев проблемите на южната ни съседка могат да се отразят, ако става въпрос за облигационери, които са купили от дълговете ѝ книжа. Той каза, че едни от най-големите държатели са германските банки и проблеми с плащането ще доведат до загуби за тях. На въпрос дали при тези проблеми България трябва да се стреми към влизане в механизма ERM II (чакалнята на еврозоната) Цачев изказа мнение, че сегашните проблеми на Гърция и стабилността на еврозоната са две различни неща - при второто става въпрос за макроикономическа стабилност и изисквания, на които страната ни трябва да отговаря.

Чобанов смята, че въпросът дали България да продължи стремежа си към чакалнята е политическо решение на правителството, и в момента той самият не може да определи дали Гърция би ни забавила. Според него проблемите на Гърция ще се отразят в дългосрочен план на еврозоната и е възможно в някой момент отделни страни да върнат националните си валути и да ги използват паралелно с единната.

✓ Какво искаме от пенсионната система

http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/05/08/1086063_kakvo_iskame_ot_pensionnata_sistema/

На среща с лекари в ранния следобед на 5 октомври 2010г. премиерът Бойко Борисов обяви: "До 17 ч. часа искам да приключи и с пенсионната реформа.". Месец по-късно през ноември бяха приети промени в Кодекса за социално осигуряване. Те премахнаха точковата система за пенсиониране и заложиха осигурителният стаж да започне да се увеличава от 1 януари 2012 г. с по четири месеца на година. Увеличението ще продължи до 2020 г. Тогава жените ще могат да се пенсионират след 37 г. стаж, а мъжете - след 40 г. От 2021 г. ще започне увеличаване на пенсионната възраст с по шест месеца на година. В края на нарастването жените ще могат да се пенсионират на 63 години, а мъжете – на 65.

Е, реформата приключи, но проблемът остана, казва Любомир Христов, председател на Института на дипломираните финансови консултанти. Той задава няколко въпроса за състоянието и бъдещето на пенсионната система на България, на които и отговаря. "Дневник" потърси и още трима експерти за коментар. Форматът на този тип анализ е по идея на Питър Дракър от книгата му The Effective Executive.

Важността на дискусиата как да се постигне ефективна реформа на пенсионната система е безспорна. Вашите коментари и въпроси очакваме на dnevnik@dnevnik.bg и във форума в интернет под този текст.

Въпроси

1. Каква е целта на пенсионната система?
2. На какви принципи трябва да отговаря тя?
3. Кое е "правилното" решение, което да постигне целта и принципите, независимо дали на някого му харесва или не?
4. Как да бъде превърнато в действие това решение?
5. Коя е обратната връзка, която ще показва дали решението работи?

Любомир Христов, председател на Института на дипломираните финансови консултанти

1. Пенсионната система трябва да предотвратява "бедност при старост" и да дава възможност за получаване на адекватни пенсии.
2. Принципите трябва да са лична свобода и отговорност на пенсионните решения, дългосрочна фискална устойчивост на системата – поне за 30 години напред. Освен това конкурентоспособност и неувеличение на осигурителната тежест за бизнеса.
3. Разкрепостяване на първия стълб. Неговата роля е само една - да предотврати крайна бедност при старост, като не пропуска бъдещите бюджети. От този стълб не могат да се очакват високи, дори нормални пенсии. Той трябва да регламентира само достъпа до публични средства. В съответствие с принципа на личната свобода и избор предлагам следните съществени параметри: За стаж да се признават само месеците, през които лицето е внасяло осигуровки.

Право на пенсия да има след не по-малко от 15 години "стаж", или 180 осигурителни месеца. Възрастта за пенсиониране да е 65 години за мъжете и жените при пълна пенсия и не по-рано от 62 години при намалена пенсия. Доходът, от който се изчислява пенсията, да е равен на сумата от месечните осигурителни доходи, разделена на 420 (420 е произведението на 35 по 12).

Тоест доходът, от който се изчислява пенсията, е този, върху който са внасяни вноски, но е разпределен така, все едно е получаван в течение на 35 години последователно.). Размерът на пенсията да е намаляващ процент от изчисления доход без "таван" на пенсията. При такива параметри ще мога да избирам кога да се пенсионирам и ще зная как осигурителното ми поведение ще влияе на размера на пенсията, която ще получавам.

Вторият стълб трябва да се замрази. Задължителните осигурителни вноски на работодател и работник във фонд, който предлага само един портфейл за всички осигурени - и 25-, и 55-годишните, противоречи на свободата на избора и отговорността на осигурения. Задължителните вноски в универсални пенсионни фондове да станат доброволни.

Разширяване на третия стълб. Понеже зная, че размерът на пенсията ми е моя грижа и отговорност, спестявам и инвестирам. Затова трябва да се премахне ограничението за допълнително осигуряване само в пенсионни дружества и да се премахне монополът им. Трябва да се въведе режим на "пенсионна сметка", която може да бъде поддържана и в пенсионно дружество, но и в банка и в застрахователно дружество, и в инвестиционен посредник (всички надзиравани по реда на закона).

4. Освен промяна в буквата на закона пенсионната реформа трябва да бъде съпроводена и от масирано и целенасочено ограмотяване на всички, които участват в системата. Ограмотяване, което да позволи да разберат какво значи "лична свобода и отговорност" за пенсионирането и какви са откритите пред тях възможности да упражнят тази свобода. Както и какви са последиците от неупражняването ѝ.

5. Както всеки сам е отговорен за пенсията си, така всеки индивидуално ще трябва да може да следи за това дали системата работи. За целта всеки получава един път в годината разбираема информация не само какви средства са натрупани по "партидата му", но и какъв е прогнозният размер на пенсията, която е вероятно да получи при ред разумни допускания.

Доц. Йордан Христосков, преподавател във Висшето училище по застраховане и финанси, бивш управител на НОИ

1. Целта на всяка пенсионна система е да осигури възможно по-висок процент на заместване на доходите от труд при инвалидност, старост или смърт. Така се запазва в много висока степен постигнатият жизнен стандарт по време на трудовия живот. При спазване на първоначално заложените условия в стратегията за пенсионната реформа българският пенсионен модел от 2000 г. може да осигури пенсии, заместващи дохода от труд в рамките на 70-80%, както следва: От първия стълб - 45 %, като тази цел вече е постигната. От втория задължителен капиталов стълб - 15-20 %, като тази цел може да се постигне при нарастване на осигурителната вноска за универсалния пенсионен фонд поне на 7%. От третия доброволен стълб - 10-15%. Тази цел също е постижима, ако се повиши осигурителната култура на работниците и работодателите и се въведат по-съществени данъчни облекчения при спестяване за пенсия.

2. Пенсиите трябва да са адекватни на потребностите на хората и да гарантират приличен жизнен стандарт на осигурявалите се по време на трудовия им живот. Едновременно с това постигането на възможно по-висок процент на заместване на дохода не бива да бъде за сметка на икономическия растеж. Т.е. фискалният натиск от страна на пенсионната система трябва да бъде в поносими граници и да бъде справедливо разпределен между поколенията.

За българската икономика е напълно поносим един разход за пенсии от държавната система в размер на около 10 на сто от БВП. Основните принципи, на които трябва да отговаря пенсионната система - съчетаване на солидарното споделяне на риска (чрез преразпределителния първи стълб) с индивидуалната предвидливост (чрез индивидуални спестявания в капиталовите втори и трети стълб). Трябва да има и автономност, и саморегулиране на пенсионната система – политиките трябва да се държат на един шамар разстояние от нея.

Пряката връзка между размера на пенсията и осигурителния принос също е много важна. Освен това прозрачност в управлението и взаимно доверие между осигурители, осигурени и осигурителни институции (публични и частни). Не на последно място гъвкавост и индивидуален избор на осигурения по отношение на правото на пенсиониране, избора на пенсионен фонд и други.

3. Решенията, които трябва да се предприемат незабавно, са няколко. Първото е ограничаване и постепенно премахване на ранното пенсиониране, освобождаване на пенсионното осигуряване от неспецифични задачи, като например да подпомага бизнеса, да решава задачи на социалното подпомагане, да стимулира държавните служители и други.

Да се създадат строги критерии и контрол върху инвалидните пенсии, да се разшири обхватът на осигурените за сметка на заетите в сивата икономика и подобряване на събираемостта на осигурителните вноски. Трябва да се въведат автоматични регулатори за повишаване на възрастта и стажа за пенсиониране, за начина на осъвременяване на пенсиите и други параметрични промени в системата.

Увеличаване на средствата в Сребърния фонд и по-ефективното му управление, постепенно увеличаване на осигурителните вноски, в това число за втория стълб, въвеждане на мултифондове в задължителното и доброволното капиталово осигуряване.

4. Това е въпрос на политическа воля и на професионален и институционален капацитет. Доколкото второто все още е факт (в лицето на НОИ и частните пенсионни дружества), първото условие в момента го няма. Доказателство за това са нерешителните промени от края на 2010г.

5. В теорията и практиката на социалното осигуряване има достатъчно много индикатори, които показват състоянието на една пенсионна система – нейната финансова устойчивост, сигурността и адекватността на пенсиите. Намаляването на дефицитите, повишаването на коефициента на заместване на дохода, намаляването на коефициента на зависимост ще бъде доказателство, че ерозията на пенсионната система е спряна и че нейните параметри се подобряват. Естествено най-важният индикатор за успешна корекция в пенсионната система е връщането на доверието в нея.

д-р Бисер Петков, преподавател в Университета за национално и световно стопанство

1. Пенсионната система е механизъм за разпределение на дохода в рамките на жизнения цикъл на човека. Той трябва да постигне като минимум предотвратяване на бедността на старини (чрез задължителност и универсален характер на осигуряването) и допълнително да осигури възможности и стимули за постигането на адекватен пенсионен доход.

2. Принципите трябва да са справедливост между поколенията и справедливост вътре в тях. Първият означава благосъстоянието на всяко поколение да е еднакво важно. А вторият трябва да създава едни и същи правила за всички участници. Трябва да има и прозрачност - пенсионните права са предварително дефинирани, ясни и защитени.

3. Промяна в дизайна и философията на първия стълб - замяна на съществуващата публична система с дефинирани плащания със система, при която осигурителните вноски на всяко лице се отчитат в негова индивидуална сметка и генерират нефинансова норма на възвращаемост, която конвергира към темпа на нарастване на БВП.

Размерът на пенсията при т.нар. система с нефинансови дефинирани вноски (NDC) се определя от регистрираните в индивидуалната партида на лицето "виртуални" вноски и доход към момента на неговото пенсиониране, както и от очаквания бъдещ живот на лицето след пенсиониране. Тази сравнително нова система дава добри резултати в Швеция, Полша и други страни, където се прилага.

- Модернизация на втория стълб (допълнителното задължително пенсионно осигуряване). Дизайнът на т.нар. втори стълб на българската пенсионна система е разработен в края на миналия век при подготовката на реформата през 1999 г. и е базиран на решения, възприети в Чили през 1981 г.

Моделът на допълнителното задължително осигуряване се нуждае от осъвременяване и доразвитие в следните насоки: Разширяване на свободата на инвестиционния избор на осигурените лица между инвестиционни портфейли с различен рисков профил; Конструирание и прилагане на адекватен на

дългосрочните цели на пенсионното осигуряване и външен за системата бенчмарк за инвестиционното представяне на фондовете; Гарантиране във фазата на акумулирането на номиналния размер на внесените средства по индивидуалните партиди на лицата; Намаляване на административните разходи на пенсионните фондове чрез промяна в структурата на таксите и снижаване на разходите за дистрибуция на пенсионния продукт.

- Стимулиране на доброволното пенсионно осигуряване чрез разнообразяване на продуктите и доставчиците на допълнителни пенсионни услуги. Повишаване на размера на данъчните облекчения и обвързването им с целевия характер на спестяванията за пенсия.

4. Това трябва да стане с действия за промени в нормативната уредба на пенсионното осигуряване и повишаване на финансовата грамотност на населението и на доверието в пенсионната система.

5. Пенсионното осигуряване е дълъг процес и резултатът от услугата се получава в отдалечен в бъдещето период. Обратната връзка за осигурените лица трябва да е регулярна и да ги информира как се движат към целта (т.е. каква пенсия могат да очакват), за да могат да коригират осигурителното си поведение, ако е необходимо.

Петър Ганев, старши икономист, Институт за пазарна икономика

1. Пенсионната система трябва да е инструмент, чрез който хората да осигурят старините си, като им дава избор и максимално отразява техните предпочитания. Фокусът на пенсионната система трябва да бъде конкретният индивид – неговите решения и резултатът от тези решения.

2. Решението трябва да бъде справедливо – получаваш в зависимост от това, което си заделил. То трябва да дава и избор, тъй като само така би отговорило на потребностите на отделните хора. То трябва да бъде устойчиво, за да не води до дисбаланси и да не тежи на обществото (бюджета).

3. Правилното решение е и най-простото решение – докато работиш заделяш (спестяваш), а като остарееш и не можеш (искаш) повече да работиш, живееш от заделеното (спестеното). Колко да работиш, колко да заделяш, кога да се пенсионираш и т.н. са все въпроси, чиито отговори зависят от самия човек. Така хората, които осигуряват старините си, имат избор и предпочитанията им имат значение. Това решение е справедливо (получаваш според заделеното) и устойчиво (не товари бюджета).

4. Нека хората изберат дали искат да останат в старата наложена "смесена" система, или да поемат сами отговорността си. Държавата трябва да спази обещанията си към сегашните пенсионери, но да даде възможност на следващото поколение да реши – обещания и държавна политика или спестявания и лична отговорност?

5. Обратната връзка ще проличи както от броя на хората със спестявания – повече осигурени с лични сметки, така и от състоянието на бюджета – намаляването на "скрития" дълг от даването на празни обещания.

✓ **Фирма осъди администрацията за необосновано отстраняване от европрограма**

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/05/08/1086019_firma_osudi_administraciata_za_neobosnovano/

Фирма осъди на първа инстанция Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП) за отхвърлянето на проекта ѝ по оперативната програма "Конкурентоспособност" по административни причини. Компанията "ЗА Стийл" е завела делото срещу агенцията, която оценява предложенията по програмата, след като е отстранена от процедура за технологична модернизация, показва информация в сайта на административния съд в София.

Становището на магистратите е от края на март и гласи, че отхвърлянето на проекта е необосновано и той отново трябва да бъде преразгледан от агенцията. Решението може да се обжалва.

От агенцията казаха за "Дневник", че ще обжалват решението на съда тази седмица, и добавиха, че то не е влязло в сила. Казаха още, че по процедурата за технологична модернизация в малки и средни предприятия се водят десет дела, като решение на първа инстанция има само за две - това на фирмата "ЗА Стийл" и още едно, по което съдът се е произнесъл в полза на администрацията.

По схемата за покриване на международно признати стандарти, от която по административни причини бяха изключени над 60% от проектите, са подадени 18 жалби. От тях по 10 се водят дела, а останалите са оставени без уважение, обясниха от агенцията. В процес на насрочване са 6 дела по процедурата за модернизация в големи фирми и две по схемата за подкрепа за създаване и развитие на иновативни фирми.

Фирмата "ЗА Стийл" е изключена от класирането на проектите по процедурата за технологична модернизация на малки и средни предприятия през януари. Мотивът на агенцията е, че дружеството е подало невярна декларация за държавни помощи. В нея се отразяват средства, получени от държавни и общински ведомства. В случая "ЗА Стийл" вписва 30 хил. лв., получени за участие в три международни изложения, организирани от агенцията.

Оттам обаче твърдят, че сумата е невярна. Фирмата оспорва решението, защото смята, че данните в документа са точни, а при оценката на проекта има процедурни нарушения. А именно, той първо е преминал административните проверки, оценен е, а преди сключването на договора финансирането е отказано.

Причина за това е повторна проверка на въпросните държавни помощи, заключението за които е, че не са в размера, посочен от кандидата.

От агенцията поискали от съда да не уважава жалбата на фирмата, тъй като според постановление на Министерския съвет решенията за финансиране по оперативната програма не можели да се атакуват.

Съдията обаче казва в решението си, че по конституция всеки административен акт може да се атакува. Това означава, че всяка фирма може да търси правата си в съда, ако сметне за неправилно решение на агенцията. Съдът не намира процедурни пропуски в отхвърлянето на проекта, но намира друг проблем. Решението за отхвърлянето на проекта на "ЗА Стийл" е немотивирано. В документа, издаден от директора на агенцията Марияна Велкова, е записано само, че компанията е отстранена заради невярна декларация за държавни помощи. Според съда обаче трябва да има доказателства за това.

Такива са поискани в хода на делото. От администрацията представили само таблица с помощите, която не е приета за доказателство, понеже "не притежава белезите на официален свидетелстващ документ и не притежава формална доказателствена сила за отразените в него факти и доказателства" и нямала нито дата, нито от кого е издадена. Сумите в нея обаче съвпадали с посочените от "ЗА Стийл" в декларацията ѝ, която агенцията обявила за невярна.

Данните, подадени от фирмата, се потвърждават също и от публикувания на сайта на агенцията доклад за държавните помощи за 2009 г. Затова съдът е отменил решението, с което проектът на фирмата е отхвърлен, и го е върнал за преразглеждане. Агенцията трябва да плати и разноските по делото от 500 лв.

Неверни декларации за държавни помощи са сред основните мотиви за отхвърляне на проекти по "Конкурентоспособност". Като такива се определят и отпуснатите пари по предприєдинителните и оперативните програми. Фирмите твърдят, че имат проблеми с установяването на сумите, тъй като почти никое ведомство не спазва законното изискване да поддържа регистър на държавните помощи.

В Министерството на финансите има такава база данни, но тя според самото ведомство не е актуална и освен това не може да се приема за законопризнат източник на информация, тъй като не е създадена по силата на закон или друг нормативен знак. От управляващия орган на програма "Конкурентоспособност" предложиха декларацията за държавни помощи да отпадне и информацията да се проверява служебно. Това искат и от бизнеса, но досега няма решение.

[Вестник Класа](#)

✓ Боряна Пенчева, заместник-министър на финансите: Не плащаме нищо с присъединяването на страната към "Евро плюс"

http://www.klassa.bg/news/Read/article/167794_%D0%91%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%BD%D0%B0+%D0%9F%D0%B5%D0%BD%D1%87%D0%B5%D0%B2%D0%B0%2C+%D0%B7%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%BD%D0%B8%D0%BA-

[%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%8A%D1%80+%D0%BD%D0%B0+%D1%84%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%3A++%D0%9D%D0%B5+%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%89%D0%B0%D0%BC%D0%B5+%D0%BD%D0%B8%D1%89%D0%BE+%D1%81+%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%8A%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D1%8F%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE+%D0%BD%D0%B0+%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%BA%D1%8A%D0%BC+%22%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE+%D0%BF%D0%BB%D1%8E%D1%81%22](http://www.klassa.bg/news/Read/article/167794_%D0%91%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%BD%D0%B0+%D0%9F%D0%B5%D0%BD%D1%87%D0%B5%D0%B2%D0%B0%2C+%D0%B7%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%8A%D1%80+%D0%BD%D0%B0+%D1%84%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%3A++%D0%9D%D0%B5+%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%89%D0%B0%D0%BC%D0%B5+%D0%BD%D0%B8%D1%89%D0%BE+%D1%81+%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%8A%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D1%8F%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE+%D0%BD%D0%B0+%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%BA%D1%8A%D0%BC+%22%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE+%D0%BF%D0%BB%D1%8E%D1%81%22)

- Г-жо Пенчева, Министерството на финансите прогнозира растежът на българската икономика до 2015 г. да се движи в рамките на 4 на сто. Кои обаче ще бъдат секторите, които ще движат икономиката и ще подпомагат планирания ръст на БВП?

- Предвиждаме да имаме наистина устойчив и стабилен растеж. Няма да бъде много висок, но ще бъде устойчив. Тази година плановете са той да бъде 3,6 на сто, през 2012 г. – 4,1%, 2013 г. – 4,4%, и през 2014 г. – 4,2%, като основен двигател на този растеж ще бъде износьт. Според нашите прогнози през всяка от тези години експортът на стоки и услуги ще нараства с около 7-8 на сто минимум. Дори смятам, че към момента разчетите ни могат да бъдат определени като консервативни, при положение че данните от началото на годината са много обнадеждаващи и износьт нарасна с около 60 на сто. Това не се дължи само на ценовия ефект и по-високите цени на нашите износни стоки, а е заради увеличени обеми и диверсифицирани пазари. Считаме, че при запазване на положителните тенденции и нарастване на вътрешното потребление цифрите могат да се окажат и доста по-оптимистични.

- Факт е обаче, че вътрешното потребление остава свито. Кога да очакваме „оптимизъм“ и там?

- От края на миналата година вносьт също започна да нараства, в момента има увеличение на производителността на труда и растеж на промишлеността. Това са сигнали за съживяване на вътрешното потребление. За първите два месеца имаме реален ръст в индустрията, като само за февруари той е над 15 на сто на годишна база. Смятам, че отраслите, свързани с търговията, реалното производство както и реалният

сектор имат потенциал.

- България влезе в пакта „Евро плюс“, който все по-често се сочи от анализаторите като новия Европейски съюз. У нас се чува доста мнения „за“ и „против“. Какви обаче са реалните ползи за страната от присъединяването ни към един такъв общ проект и каква е сумата, която ще трябва да платим?

- Това е един политически ангажимент да се провежда по-добра, засилена координация между страните от ЕС, които са се присъединили към пакта. По-добрата икономическа координация е насочена към по-висока конкурентоспособност, повече заетост, устойчивост на публичните финанси и финансова стабилност. Подчертавам, че пактът „Евро плюс“ е политически ангажимент в името на общи цели. Това не е организация, в която има вноска и ние нищо не плащаме с присъединяването си към него. По време на Европейския съвет в края на март беше взето решение да се създадат и постоянно действащи механизми, които да гарантират стабилността на еврозоната, но те не са към пакта „Евро плюс“. В пакта участват страни от и извън еврозоната, като страните поемат ангажимент да провеждат съгласувана икономическа политика в името на четирите цели. Това за България е хубаво, защото се присъединяваме към клуба на тази Европа, която определя общата икономическа политика. Ние ще участваме в разговорите и заедно ще планираме мерките. Нашето правителство поддържа точно такава политика и можем да очакваме признание за всичко, което бе направено. Още от миналата година ние ограничаваме публичните разходи, ограничаваме дефицита и всички заедно търпим лишения, за да имаме стабилност. България към днешна дата е в първата петица страни с най-нисък дефицит, на второ място по най-нисък дълг и излязохме от кризата финансово стабилни. Ние отчитаме, че рисковете за България са външни и идват от региона и нестабилността в глобален план, а не толкова, че се генерират вътре в страната ни. В обществото се утвърди мнението, че присъединяването ни към пакта е положителна стъпка, но освен това той означава продължаване на реформите, насърчаване на конкуренцията, ограничаване на влиянието на монополните структури, подобряване на системата на образованието и иновациите. Има много позитивни неща, които са общ европейски ангажимент. Пактът „Евро плюс“ ще доведе до стабилност в Европа.

- Относно Европейския стабилизационен механизъм каква е сумата, която ще трябва да платим при присъединяването към него?

- Когато се присъединим към еврозоната, автоматично ще се присъединим и към механизма. На заседанието на Европейския съвет в края на март беше дефинирана рамка от 700 млрд. евро, която гарантира ефективен заемаен капацитет от 500 млрд. евро. Конкретната сума на вноските обаче ще зависи от броя на страните, които участват, в зависимост от техния БВП. Вноската на България по предварителни изчисления ще бъде около 340 млн. евро. Това, което успяхме да постигнем в преговорите, въпреки че страната не участва във вземането на решения, е по-привилегировани условия за държавите, които имат „догонващо развитие“, т.е. страните от ЦИЕ. Договорен бе по-нисък ключ за участие в механизма за страните, които имат БВП под 75 на сто от средното за ЕС, така нашата вноска при влизането ни в еврозоната би била по-ниска. Освен това имаме 12-годишен преходен период, така че това в никакъв случай няма да бъде непосилна вноска за нас - около 50 млн. евро годишно.

- Министерството на финансите преразглежда прогнозата си за икономически растеж за 2012 г. и 2013 г. Какво наложи ревизирането на очакванията?

- Споменах, че сме зависими от световните пазари и Европа. Външните фактори наложиха преразглеждането на прогнозата - преди всичко ревизираните очаквания за растеж на отделните страни, което потенциално би имало негативно отражение на нашия износ, това е единият фактор. Вторият е повишаването на цените на суровините. Според последните данни цената на петрола е с около 32 на сто по-висока от предишните очаквания, а цените на храните са с 41% увеличение. Ценовият ефект беше взет предвид, за да направим реалистична прогноза, тъй като нямаме интерес да направим нито твърде песимистична, нито твърде оптимистична прогноза.

- Тригодишният фискален план на България цели намаляване на бюджетния дефицит и повишаване на икономическия растеж с цел приемане на еврото. Какви са основните параметри, с които ще постигнем заложеното, и какви са прогнозите на МФ за присъединяването на страната към еврозоната?

- Имаме предсказуема фискална политика. Дефицитът, който е един от най-ниските в Европа, ще бъде редуциран допълнително. За тази година очакваме да е 2,5% от БВП, а за следващата да намалее до 1,5% и през 2013 г. с още 0,5%. Смятаме да стигнем до балансирана позиция в края на този тригодишен период чрез подобряване на приходите, повишаване на събираемостта на данъците и повишаване на производителността. Искам да подчертая, че от 1 януари България е страната с най-ниски данъци в ЕС и не се предвижда тяхното повишение. Единствено ще има ръст на някои акцизи, които следва поетапно да достигнат минималните за ЕС нива. Предвидени са реформи по ускоряване на процеса за усвояване на европейските фондове. Освен това ще обърнем специално внимание на ефикасността на публичните разходи, като всички неефективни харчове ще бъдат намалявани и прекратявани. Ще продължи реформата на пенсионноосигурителната система, в здравеопазването и публичната администрация. Административната

реформа ще продължи с премахване на паралелни структури, ще се оптимизира предоставянето на услуги на населението и бизнеса, така че да имаме една модерна администрация. Работи се за фискална децентрализация и за по-добра връзка между пазара на труда и образованието.

Относно присъединяването към еврозоната бихме могли да покрием техническите критерии за влизане в ERMII и сега, но това е въпрос и на политическо решение и то ще бъде взето в правилния момент.

- Косултациите с парламентарните групи по Пакта за финансова стабилност вече приключиха, но какви са резултатите до момента? Кога да очакваме да влезе за гласуване в НС?

- Пактът за финансова стабилност предвижда да се запази устойчива финансова политика, да се запазят нивата на данъците, да се ограничава ролята на държавата и да се гарантира стабилна бюджетна позиция, като дефицитът се ограничи до 2% от БВП. В момента вече се обсъжда проект на текстове за изменение на конституцията и на Закона за устройството на държавния бюджет. Имаме позицията на основните политически сили, на бизнеса, на работодателите, на профсъюзните организации, така че сега се финализират текстовете и предстои тяхното обсъждане в парламента.

- В началото на годината обявихте, че се планира България да емитира по-малко държавни ценни книжа в сравнение с 2010 г., като се очаква, че икономическото възстановяване ще увеличи данъчните приходи и ще облекчи нуждите на страната от финансиране. Какво е мението ви след първото тримесечие и обемът от 1 млрд. лв. все още ли не се е променил?

- След първото тримесечие мнението ни е още по-оптимистично, тъй като се потвърждават предварителните ни планове. Разнообразихме матуритетната инфраструктура и на пазара има повече и различни инструменти. От началото на годината до момента сме емитирали около 287 млн. лв. в целия спектър, включително и в евро. Тенденцията държавата да намира по-евтино финансиране и да бъде възприемана като надежден партньор се потвърждава. Въпреки че може да се намира евтино финансиране, показателите на консолидираната фискална програма не налагат да се увеличава размерът на емисиите. Обемът, който е планиран за цялата година, ще се запази на този етап.

- Рейтинговата агенция Moody's обяви, че може да повиши кредитния рейтинг на България. Какво означава това за страната ни?

- Имаше вече серия разговори на експертно ниво в Министерството на финансите, като бе предоставена допълнителна информация. Очакваме Moody's да финализира своя анализ съвсем скоро и да бъде дадена една по-положителна оценка на България. Това ще бъде много силен сигнал за инвеститорите както в страната, така и извън нея. Когато една толкова авторитетна рейтингова агенция потвърди или повиши рейтинг в период, когато падат оценките на редица страни, това е не само силен сигнал за инвеститорите, но и възможност за по-евтини кредити.

[Вестник Пари](#)

✓ Кристалина Георгиева: Страните от ЕС ще отворят по-рано трудовите си пазари за българи

http://pari.bg/article/2011/05/09/Kristalina_Georgieva_Stranite_ot_ES_shhe_otvorjat_po_rano_trudovite_si_pazar_i_za_blgari

Някои от старите страни членки на ЕС ще отворят трудовия си пазар за българи по-рано от 1 януари 2014 година, както бе предвидено, прогнозира еврокомисарят по международно сътрудничество, хуманитарна помощ и реакция при кризи Кристалина Георгиева в ефира на Нова телевизия.

Според нея възможността българи свободно да работят в страните от ЕС ще се наложи от демографските фактори, свързани със застаряването на населението и излизането от кризата, заради които ще се усети недостиг на квалифицирана работна ръка. "При това положение е нормално тези страни да потърсят хора от други страни членки на Европейския съюз", поясни Георгиева. Според нея не е толкова важна датата, когато старите страни от ЕС ще отворят трудовия си пазар за българите, а тенденцията това да стане.

Правилата на евросъюза предвиждат седем години, след като една страна се присъедини към него, нейните жители да могат свободно да търсят реализация в рамките на блока. Поради тази причина за българи и румънци трудовите пазари ще се отворят след 1 януари 2014 г.

✓ Кой работи най-много

<http://pari.bg/static/pdf/pages/23.pdf>

[Вестник Класа](#)

✓ Обмислят 4 пъти по-кратък срок за изплащане на "изгорели" влогове

http://www.klassa.bg/news/Read/article/167832_%D0%9E%D0%B1%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D1%8F%D1%82+4+%D0%BF%D1%8A%D1%82%D0%B8+%D0%BF%D0%BE-

[%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%8A%D0%BA+%D1%81%D1%80%D0%BE%D0%BA+%D0%B7%D0%B0+%D0%B8%D0%B7%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%89%D0%B0%D0%BD%D0%B5+%D0%BD%D0%B0+%22%D0%B8%D0%B7%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BB%D0%B8%22+%D0%B2%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%B5](#)

Комисията по икономически и парични въпроси към Европейския парламент обмисля предложение да се намали 4 пъти срокът за изплащане на обезщетения при “изгорели” депозити в случай на изпадане в неплатежоспособност на банка. Това съобщи пресслужбата на ЕНП в ЕП в края на миналата седмица. В момента срокът е 20 дни, но за да бъдат избегнати финансови затруднения за депозантите, те ще имат възможност да получат част от обезщетението в размер на 5000 евро в срок от 5 работни дни. Ако бъде прието предложението, то би трябвало да влезе в сила за всички схеми за гарантиране на депозитите през 2017 г., уточняват от комисията.

Илиана Иванова, евродепутат от групата на ЕНП (ГЕРБ), коментира, че финансовите и икономическите проблеми в Евросъюза са наложили промени в действащото законодателство относно защитата на депозантите. Освен максималната гарантирана сума е важно да бъде установен и ясен механизъм за финансиране на тези схеми, като бремето не трябва да се поема от данъкоплатците, коментира тя.

В момента във всяка страна от ЕС действат схеми, които гарантират сумите по депозитите и обезщетяват вложителите в случай на неплатежоспособност на банка. Но евродепутатите смятат, че е необходимо да бъдат приети универсални механизми. Такъв пример е предложението за уеднаквяване на тавана за гарантиране на сума за депозитите от банките, който трябва да стане 100 хил. евро.

Припомняме, че от началото на 2011 г. всички влогове до 100 хил. евро в България са гарантирани от Фонда за гарандиране на влоговете. Според членовете на икономическата комисия към Европарламента трябва да бъдат изградени и ясни механизми за финансиране на гаранционните схеми, за да не се поема бремето на гаранцията от данъкоплатците. Това ще бъде уредено с текст, според който разходите за поддръжка на тези фондове ще бъдат за сметка на финансовите институции, а няма да бъдат плащани от данъкоплатците, каквато е била досега практиката в някои европейски страни.

Разработването на по-ефикасни инструменти за надзор и контрол, както и създаването на общи механизми ще имат за цел да се подобри ранното засичане на проблеми в банките и навременната реакция на надзора. Освен това от комисията предлагат да се улесни достъпът до информация на клиентите с филиалите на чуждестранни кредитни институции чрез създаване на доброволни трансгранични схеми за гарантиране на депозитите или за сливане на националните схеми. Според депутатите от комисията може да се създаде и законова възможност за трансгранично предоставяне на кредити между отделните схеми. Гласуването на преработената директива 2009/14/ЕО, която третира тези въпроси, е насрочено за края на май.

[Вестник Стандарт](#)

✓ Кристалина Георгиева: От Брюксел виждат България стабилна

Кризата направи ЕС по-единен, казва Кристалина Георгиева

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2011-05-09&article=366852>

- Госпожо комисар, жива ли е идеята за единна Европа?

- За мен 9 май е символ на това как една мечта може да се превърне в реалност - мечтата на моето поколение да живеем в единна Европа. Идеята за обединена Европа не само че е жива, но ни помогна да преинем през много труден период по време на последната криза. Безусловно видяхме още едно доказателство, че единни сме по-силни. В условията, в които попаднаха много от страните членки, ако отсъстваше това единство и възможността да си помогнем, това щеше да е зле за тях, но и за всички останали. Ние живеем в свят, в който мащабите отново имат значение. Новите страни, които излизат на световната сцена, са с големи размери като Китай, Индия, Бразилия. В тези условия това, че ние сме 500-милионно население, е от положително значение за всеки един от нас.

- Кризата не се ли отрази на европейското единство?

- Когато има трудности, единството е процес, за който трябва още по-упорито да се работи. Когато икономическите условия са добри, когато стандартът на живот се покачва, единството е лесна работа. Когато имаме трудности и те са по-сериозни за някои страни, отколкото за други, когато икономическото поведение на някои страни в близкото минало се оказва отрицателен фактор за всички нас, естествено е да има повече критика към общото. Това обаче не означава, че Европа ще се разпадне, че еврото е под заплаха. Това означава, че трябва да работим за решаването на проблемите, които сме си позволили в миналото. И ние работим в това направление. Стана ясно, че в условията на кризата трудните стъпки за засилване на колективното взимане на решения са възможни. Кризата генерира нови импулси за интеграция особено в икономически план. Сега имаме много по-сериозно стиковане на бюджетните процеси в страните членки и много по-добро разбиране какво означава да се спазват критериите, одобрени в пакта за растеж. Имаме и

пакта "Евро плюс".

- Нашето присъединяване към този пакт предизвика бурни дебати в страната. Какви са ползите ни?

- Тези бурни дебати бяха водени с известно недооценяване точно към какво се присъединява България. Най-големият въпрос беше: това носи ли икономически отговорности за страната. Отговорът е: не, не носи. Нашето присъединяване към "Евро плюс" е решение, различно от присъединяването ни към еврозоната. Когато се присъединим към еврозоната, тогава ще се присъединим към механизма, който гарантира нейната стабилност. И тогава като член на еврозоната от нас може да се очаква да имаме икономически отговорности. Решението, което ние взехме, е да бъдем вътре в стаята, когато се обсъждат неща, които може да засягат и нас. И това според мен е правилно. Страни, които са в подобна позиция като България, взеха именно това решение.

- По-защитена ли е България, присъединявайки се към този пакт?

- Разбира се, че е по-добре да сме част от механизъм, чиято цел е да създаде по-добри условия за стабилност при шок от какъвто и да е характер. Изискванията на "Евро плюс" са нещата, които искаме да спазваме, защото са добри за нас - например да имаме макроикономическа стабилност. Ние я имаме и сме една от страните в Европа с най-добри показатели в това отношение. Освен това в документа е запазена доброволността на присъединяването. "Евро плюс" има достатъчно гъвкавост, за да може в бъдеще да има вратичка страните да обсъждат и да запазват национална позиция по чувствителни теми.

- Кога можем да се надяваме, че България ще отвори вратата на "стаята" на еврозоната?

- В момента еврозоната преминава все още през процес на оздравяване. Затова не бих се ангажирала с прогнози кога точно това ще стане. Еврозоната трябва да се отнася сериозно към изчистването на проблеми, създаващи рискове и поставящи под стрес единната валута. А това има някакво значение за нас, защото ние сме с валутен борд, все едно сме член на еврозоната, без да сме вътре. Самата еврозона сега има друг приоритет - да сме сигурни, че са решени всички проблеми, които виждаме като потенциални рискове, да гарантираме стабилността на еврото. Също така и за България в момента това не е толкова сериозен първи приоритет, тъй като, както и за другите страни, приоритет номер едно е да излезем от кризата, да превърнем излизането от кризата в ползи за отделния човек. И когато със значителна степен на сигурност може да се каже, че кризата е зад гърба ни, съм убедена, че ще е времето, когато процесът на интегрирането ни в еврозоната ще бъде приоритет.

- Как България се справя с последиците от кризата?

- България съумява по време на криза да запази макроикономическа стабилност. Както във всички други страни, така и в България хората и бизнесът понесоха много сериозни удари. Ние влязохме в кризата малко по-късно от другите държави и сега, когато излизаме от нея, има забавяне на тези сигнали за хората. Забелязват се позитивни неща - покачване на потребителското търсене, положителен растеж. Да се надяваме, че банковата система ще даде сигнал, като улесни достъпа до кредити за малкия бизнес, за домакинствата. Това на свой ред ще помогне на икономиката да върви напред.

- Може ли да се говори за оптимистичен срок, в който това ще се случи?

- Това, което ни научи кризата, е да внимаваме много с конкретните срокове. Това, което можем да кажем с голяма сигурност, е, че 2011-а ще бъде година с позитивни параметри за хората и за бизнеса.

- 4 години след присъединяването ни към ЕС и броени месеци преди президентските и местните избори как изглежда България от дистанцията на Брюксел?

- България изглежда и политически, и икономически стабилно от страна на Брюксел. Като човек, който седи на масата в ЕК с българското знаме до името си, аз чувам много положителни неща за страната ни. Това, което е важно да не забравяме, е, че ние влязохме в Европа с обещанието да доведем до края реформата в съдебната система. И това е, което нашето европейско семейство очаква от нас. И моето пожелание към всички нас е да имаме силната воля да завършим този процес.

- Къде още трябва да фокусира усилията си правителството?

- За България е много важно да докара докрай реформи, които са започнати, но по тях все още трябва да се работи и които не са лесни. Това са административната, здравната, образователната реформа. Те са от огромно значение за конкурентоспособността на България и за нейната репутация.

- Смятате ли, че европейската солидарност, за която говорихте, се пропука при възникването на проблемите в Шенген и кризата с мигрантите в Италия?

- Смятам, че до голяма степен това, което видяхме в последните месеци, е свързано с вътрешнополитически процеси и по-малко обективно с това какви са рисковете и проблемите в Европа. Но вътрешнополитическите процеси имат значение. Трябва винаги да отчитаме, че единството се базира на разбирането на ситуацията от всяка отделна страна. Имаме основание да се гордеем с това, което постигаме заедно. В същото време трябва да даваме възможност на страните членки там, където това не поставя рискове пред единството на Европа, да могат да взимат решения и да ги защитават пред своите избиратели. По отношение на Шенгенското пространство е още по-важно балансот между колективното решение и правото на страните на

национална позиция да бъде такъв, че да позволява на Европа да върви напред.

- Смятате ли, че вътрешнополитически мотиви забавят България за Шенген?

- Искам да отговаря на този въпрос по следния начин: Съветът и парламентът на Европа се произнесоха по техническата готовност на България за Шенген.

[Вестник Капитал](#)

✓ Почти до шамандурата

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2011/05/05/1085373_pochti_do_shamandurata/

Когато стигнеш дъното, вариантите са два - или се стремиш отново да изплуваш на повърхността, или потъваш.

Още по темата

България не достигна до дълбините на кризата като Гърция или Португалия, въпреки че е със сходен темперамент на управление. И напук на очакванията за потъване посоката е точно обратната - бавно поема курс към повърхността и леко приближава шамандурата. Важно условие той да е безпроблемен е публичните финанси да са под контрол, за да не действат като задържащи на дъното тежести.

Данните за изпълнението на бюджета за първото тримесечие на годината показват подобрене в сравнение с миналата: март е на малък плюс, а според източници от финансовото министерство новините за април са още по-положителни. През седмицата към тях се присъедини още една - че заради добрите икономически и финансови показатели на България международната рейтингова агенция Moody's обмисля скорошно повишение на рейтинга на страната.

Серията добри новини бързо и лесно може да бъде прекъсната. Наближават избори, а с тях и апетитите за нови разходи. Освен това приходите са все още нестабилни, а там, където има увеличение, то е следствие на еднократни фактори или на растящата инфлация. Затова и очакванията на някои икономисти за размера на дефицита през тази година са по-песимистични.

И тъй като дупката в бюджета в момента се покрива основно от фискалния резерв, той продължава да се топи. До голяма степен парите в него са събирани точно с тази цел – да служат като бели пари за черни дни. Сnižаването му под законово определения лимит от 4.5 млрд. лв. обаче ще е лош сигнал за инвеститорите, тъй като по-голямата част от него е в БНБ и осигурява покритие и стабилност на валутния борд.

А и след две поредни години с бюджетни дефицити над позволените от Брюксел 3% от БВП България няма право на повече грешки, ако иска да не бъде наказана.

С едно наум

Картината към момента изглежда така: Първото тримесечие завърши с дефицит от почти 750 млн. лв., или малко под милиард в сравнение с миналата година. Според източници от финансовото министерство предварителните данни сочат, че и през април бюджетът е на плюс от около 200 млн. лв. Така за четирите месеца на годината дефицитът се снижава до половин милиард лева, или една четвърт от планирания за годината.

До голяма степен обаче добрите резултати се дължат на еднократни фактори. Например през март частните пенсионни фондове преведоха в НОИ средствата по индивидуалните партии на категорияните работници (малко над 100 млн. лв). През април пък БНБ внесе в бюджета годишното превишение на приходите над разходите в размер на 200 млн. лв. Това е и месецът, в който традиционно постъпленията от данък общ доход са най-силни заради изравнителните вноски, които правят упражняващите свободни професии. По-силните резултати при акцизите върху цигарите може да се дължат на липса на промяна в ставката. Когато това се случи, покупката на бандероли през първите няколко месеца на годината замира, тъй като компаниите се презапасяват със стари. Затова и постъпленията от акциза сега са повече в сравнение със същия период на миналата година, когато той беше увеличен. Трайният проблем при акциза за цигарите е, че фирмите в сектора не забелязват никакво свиване на черния пазар, който вече месеци наред е над 30%.

"По-високите постъпления при горивата се дължат на предприетите мерки за изсветляване на пазара. Но този ефект се изчерпа. За сметка на това излизането от сивата зона също допринесе за увеличение на цените, което пък свива вътрешното потребление и бъдещите приходи от акциз", обяснява представител от управляващото мнозинство.

Разходите също се свиват - с над половин милиард лева в сравнение с миналата година. По-голямата част от спестяванията обаче идват от пари за инвестиции и от неусвоени средства по еврофондовете. Според икономиста от "Отворено общество" Георги Ангелов тези данни могат да се тълкуват по два начина: капиталовите разходи се забавят и ще се направят през втората половина на годината или част от проектите ще бъдат замразени. "Няма спестяване, а отлагане във времето. Така че като цяло разходите са под контрол, но не са намалели значително спрямо миналата година", допълва той.

В приходната част има по-малко постъпления от осигуровки и корпоративен данък. Според правителствени

източници до края на годината се очаква неизпълнение от осигурителни плащания от около 200 млн. лв., а при данък печалба – от около 100 млн. лв. Негативният ефект ще бъде компенсиран (две трети) от преизпълнение от ДДС, който расте заради ръста в износа и цените на суровините. По-големи са постъпленията от акциз върху алкохола, но те са с много малка тежест в общите приходи на държавата. "Най-вероятно бюджетният дефицит ще е над заложените 2.5% от БВП заради оптимистичните очаквания на правителството за ръст на икономиката от 3.6% и заради данните за първото тримесечие", твърди Десислава Николова, главен икономист на Института за пазарна икономика. Тя допълва, че България стои много добре като макроикономически данни в сравнение с останалите страни от ЕС, но въпреки това не може да си позволи да нарушава бюджетните правила, особено ако все още целта ѝ е в един момент да стане част от еврозоната.

И все пак идват избори

Дори и тези очаквания да се окажат твърде песимистични и бюджетът да се изпълнява по план, не е за подценяване рискът "избори". Близката история показва, че в такава година управляващите са най-склонни да правят неразумни разходи, които освен всичко не постигат и политическата си цел. Част от популистките искания дори вече бяха изпълнени. Например тази година държавата отново ще плати извънредни 70 млн. лв. за субсидии на тютюнопроизводителите, малко повече пари бяха обещани и на производителите на зърно. Правителствени източници твърдят, че могат да възникнат около 140 млн. лв. неочаквани разходи около задлъжнялото БДЖ.

Все още не е ясно и кой от двамата министри – финансовият или социалният, ще надделее в спора за увеличение на пенсиите и на минималната работна заплата. Премиерът Бойко Борисов също обича да изненадва с авангардни идеи за извънредни разходи. Справка – обещаните пари за ремонт на софийските стадиони. Така неусетно сметката на извънредните харчове може да набъбне значително. Засега екипът на финансовия министър успява да удържи натиска за повече пари, като компенсира допълнително направените разходи по едно перо с намаление на парите по друго.

Фискалният резерв се топи

Основният източник на финансиране на дупката в бюджета засега е фискалният резерв. Размерът му към края на март е 4.7 млрд. лв., или с една четвърт по-малко в сравнение с края на миналата година и на 200 млн. лв. разстояние от законово установения минимум, под който не може да пада. От данните на управление "Емисионно" на БНБ само може да се предполага, че и през април нивото му е било малко над минимума от 4.5 млрд. лв. От тях 3.1 млрд. лв. са пари, с които правителството не може да разполага свободно – това са извънбюджетни сметки и фондове, пари на осигурителния институт, на здравната каса, на Националния фонд (парите за еврофондовете) и т.н.

"От икономическа гледна точка това, че фискалният резерв се смалява, не е проблем. Проблемът е психологически – изпраща се негативен сигнал към инвеститорите. А и по-голямата част от него е в БНБ и осигурява покритие и стабилност на валутния борд. Така че понижението му ще доведе или до намаление на валутните резерви на страната, или до инфлационен натиск", обяснява Десислава Николова.

От финансовото министерство уточняват, че нивото на резерва през следващите месеци ще се покачи до над 5 млрд. лв., тъй като Брюксел ще им възстанови около 500 млн. лв. за изплатените земеделски субсидии. Отделно се очакват повече постъпления от приватизация. Заложените приходи по това перо в бюджета за тази година са 450 млн. лв. По груби сметки, те могат да бъдат постигнати от продажбата на активи на "Кремиковци", приватизацията на държавния дял на електроразпределителните дружества на Е.ОН и на "Булгартабак". Дали парите от тези сделки ще влязат в бюджета още през тази година обаче е спорно - все още има твърде много неизвестни, процедурите може да се проточат заради обжалвания и т.н.

Министерството на финансите възнамерява да продължи да набира заемен ресурс от вътрешния пазар и през тази година – нетно плюсят ще е в размер на около 430 млн. лв. (или 1 млрд. лв. бруто). Според икономиста на ИПИ Николова глад за ДЦК на вътрешния пазар има. Въпросът е, че по този начин държавата изземва част от ресурса, който търговските банки могат да използват за финансиране на частния сектор. В същото време и тази, и следващата година са с планирани бюджетни дефицити, които също трябва да се финансират отнякъде.

"От данните към момента може да се предположи, че към края на годината нивото на резерва ще е малко над изискуемото. Така през следващата година правителството ще трябва да прибегне към външен дълг, както и да трупа резерв, за да може да изплати падежиращата в началото на 2013 г. емисия за около 1.6 млрд. лв. (преоформените от Милен Велчев брейди облигации)", твърди Георги Ангелов. В потвърждение в доклада на Moody's се посочва, че държавният дълг ще се увеличи малко през 2011 г. и много повече през 2012 г. - общо с 2.6 процентни пункта от БВП. Ангелов допълва, че с толкова малък резерв всеки риск става много опасен - защото няма да има достатъчно голям буфер. "Ако се появи проблем, изведнъж ставаме много зависими от издаването на дълг, но точно тогава ще е най-трудно да се пласира емисия", казва икономистът.

Финансовият министър Симеон Дянков няколко пъти вече заяви, че България няма намерение да пласира еврооблигации през тази година. Според източници от управляващото мнозинство обаче това решение е оставено за след изборите. Стратегията на изчакване за емисия евробондове на вицепремиера може да се обясни именно с предстоящия вот, тъй като той ще увеличи желанието за неразумни харчове и раздуване на бюджетния дефицит. Освен това ще засили политическите спекулации по темата.

Все пак е рано за генерални заключения, защото данните за развитието на икономиката, а оттам и на приходите в бюджета през тази година са все още оскъдни и периодът е кратък. По всичко личи обаче, че управляващите вече са влезли в режим избори и вече отлагат взимането на важни решения за след тях. Най-приятният подарък за избирателите ще е, ако полиците се въздържат и не предприемат вредни движения до изборите.